

KAPITTEL 7

UBESMITTET KUNNSKAP

De foregående kapitlene inneholder nesten alle hovedspørsmålene som blir brakt på bane i Geeta. Det er gitt en grundig presentasjon av Den uselviske handlings vei og Kunnskapens vei, av innholdet i handling og yagya foruten utførelsesmåte og deres konsekvens, av meningen med yog og dens resultat og av guddommelig manifestasjon og varnasankar. Betydningen av å føre krig – med handling – for menneskehetens beste, også av mennesker som har tilhold i Gud, er blitt understreket om og om igjen. I de neste kapitlene vil Krishn ta opp supplerende spørsmål i sammenheng med temaer som allerede er berørt, og svarene på dem vil være til hjelp i tilbedelsen.

I det siste verset i kapittel 6 la Yogeshwar selv grunnlaget for et spørsmål ved å slå fast at den beste yogi er ham hvor Jeget har tilhold i Gud. Hva betyr å ha fast tilhold i Gud? Mangen yogi når fram til Gud, men de har en følelse av at det er noe som mangler. Når inntreffer det stadiet når det ikke er den minste ufullkommenhet? Når oppstår perfekt kunnskap om Gud? Krishn snakker nå om tilstanden da slik kunnskap oppnås.

1. **"Herren sa: 'Hør, O Parth, hvordan du skal søke tilflukt i meg og praktisere yog med hengivenhet. Du vil kjenne meg uten noen tvil som den perfekte Sjel i alle vesener.'"**

श्री भगवानुवाच

मय्यासक्तमनाः पार्थ युञ्जन्मदाश्रयः ।

असंशयं समग्रं मां यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु ॥१॥

Den viktige forutsetningen for denne komplette bevisstheten om Gud bør man merke seg nøye. Hvis Arjun ønsker å få slik kunnskap, må han praktisere yog med hengivenhet og ved å overgi seg til Guds nåde. Men det finnes flere andre sider ved problemet som Krishn skal dvele ved, og han ber Arjun om å lytte nøye til ham slik at all hans tvil fjernes. Betydningen av perfekt kunnskap om Guds mange herligheter understrekes igjen.

2. "Jeg skal helt ut lære deg denne kunnskapen foruten den altgjennomtrengende handling som bunner i erkjennelse av Gud (vigyan), og deretter finnes det ingenting bedre i verden å kunne."

Krishn tilbyr seg å opplyse Arjun fullt ut om kunnskapen om Gud i tillegg til kunnskapen som her kalles "vigyan"¹. Kunnskap er å skaffe seg, i fullendelsens øyeblikk, kjernen i udødelighet (amrit-tattwa) som skapes av yagya. Direkte sansning av Guds essens er kunnskap. Men den andre kunnskapen som kalles vigyan, er å skaffe seg, gjennom en realisert vismann, evnen til å handle simultant overalt. Det er kunnskapen om hvordan Gud samtidig virker i alle vesener. Det er kunnskapen om hvordan han får oss til å gjennomføre handlinger og hvordan han setter Jeget i stand til å bevege seg på veien til Den identiske øverste ånd. Denne Guds vei er vigyan. Krishn sier til Arjun at han skal forklare denne kunnskapen helt og fullt for ham, og når han har denne kunnskapen, vil det ikke finnes noe bedre i verden for ham å kjenne til. De som virkelig vet, er altfor få.

3. "Knappt nok ett av tusen mennesker streber etter å kjenne meg, og knapt nok ett av tusen som streber etter dette, kjenner mitt innerste vesen."

Bare en sjelden gang klarer et menneske å erkjenne Gud, og blant dem som streber etter dette, er det knapt nok noe menneske

ज्ञानं तेऽहं सविज्ञानमिदं वक्ष्याम्यशेषतः ।
यज्ज्ञात्वा नेह भूयोऽन्यज्ज्ञातव्यमवशिष्यते ॥२॥
मनुष्याणां सहस्रेषु काश्चिद्यतति सिद्धये ।
यततामपि सिद्धानां काश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः ॥३॥

1 Se fortolkningen av ordet i kapittel 6, i forklaringen av det åttende verset. [back](#)

som makter å kjenne hans virkelighet ved direkte sansning. Men hvor er denne totale virkeligheten – hele essensen? Er det stasjonært på ett sted som en korporlig entitet – en klump stoff – eller er det altgjennomtrengende? Krishn snakker nå om dette.

4. "Jeg er skaperen av all natur med sine åtte inndelinger – jord, vann, ild, vind, eter, sinn, intellekt og ego."

Fra Krishn, Gud, har naturen med alle sine bestanddeler oppstått. Denne naturen med sine åtte deler er den lavere natur.

5. "Denne naturen, O mektig-armete, er den lavere, livløse natur, men mot den står min bevisste, levende natur som besjeler hele verden."

Naturen med åtte deler er Guds lavere natur, mørk og sanseløs. Men sammen med dette har vi hans bevisste natur som gjennomsyrrer og gir liv til hele verden. Men også den enkelte Sjel er "natur" fordi den er knyttet til den andre, lavere natur.

6. "Vit at alle vesener oppstår av disse to naturene og at jeg er både skaper av verden og hele verdens ende."

Alle vesener oppstår av disse besjelede og ubesjelede naturene. Dette er de to kildene til alt liv. Gud (Krishn) er roten til hele universet, både dets skaper og ødelegger. Det har sitt utspring i ham og blir også oppløst i ham. Han er naturens kilde så lenge den eksisterer, men han er også kraften som oppløser naturen etter at en vismann har overvunnet dens begrensninger. Men dette er et spørsmål om intuisjon.

Menneskene har alltid vært opptatt av disse universelle spørsmålene om skapning og ødeleggelse som enkelte ganger kalles "dommedag". Nesten alle hellige bøker i verden har forsøkt å forklare disse fenomenene på en eller annen måte. Enkelte av dem påstår at

भूमिरापोऽनलो वायुः खं मनो बुद्धिरेव च ।
अहंकार इतीयं मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥४॥
अपरेयमितस्त्वन्यां प्रकृतिं विद्धि मे पराम् ।
जीवभूतां महाबाहो ययेदं धार्यते जगत् ॥ ५ ॥
एतद्योनीनि भूतानि सर्वाणीत्यपधारय ।
अहं कृत्स्नस्य जगतः प्रभवः प्रलयस्तथा ॥ ६ ॥

verdens ende skyldes nedsekning i vann mens Jorden ifølge andre utslettes fordi Solen kommer for nært og brenner den. Noen kalles dette Den ytterste dag, dagen da Gud dømmer alle vesener, mens andre bortforklarer tanken om dommedag som et stadig tilbakevendende trekk eller hevder at den er avhengig av en konkret grunn. Men ifølge Krishn er naturen uten begynnelse og slutt. Det har inntruffet forandringer, men naturen er aldri blitt helt ødelagt.

Ifølge indisk mytologi opplever Manu en dommedag der 11 vismenn hadde seilt ved å feste båten sin til en fiskefinne, til en ruvende topp i Himalaya og funnet ly der.² I det hellige eposet som kalles Shreemad Bhagwat³ som er en samtidig av Krishn, kom Gud ned på Jorden for sin fornøyles skyld – og vismannen Mrikandus sønn Markandeya Ji har tatt for seg hans liv og formaninger og gjengitt en beretning av dommedagen han påstår å ha sett med sine "egne øyne". Han holdt til på nordsiden av Himalaya, på bredden av elven Pushpbhadra.

Ifølge kapitlene 8 og 9 i den 12. delen av Shreemad Bhagwat, fortalte den store vismannen Shaunak og noen andre Sut Ji (en elev av Vyas) at Markandeya Ji hadde en visjon om Balmukund (spedbarnet Vishnu) på et Banyan-blad. Men problemet var at han tilhørte samme ætt som dem og ble født kort tid før dem. Det var et faktum at Jorden aldri ble oversvømmet og ødelagt etter hans fødsel. På denne bakgrunnen – hvordan kunne det være mulig at han hadde skuet Jordens ødeleggelse? Hva slags syndflod var det?

Sut Ji sa til dem at Gud fant behag i bønnene deres og hadde manifestert seg for Markandeya Ji som så hadde uttrykt sitt ønske om å se Guds maya som tvinger sjelen gjennom endeløse fødsler. Gud hadde oppfylt hans ønske, og en dag da vismannen var oppslukt av kontemplasjon, så han kjempemessige, rasende bølger som kom

2 Det henvises her til Matsya-Avtar, den første av de ti inkarnasjonene av Vishnu. I styringstiden til den syvende Manu ble hele Jorden, som var blitt korrumpert, feid bort av en flodbølge, og alle levende vesener omkom bortsett fra den fromme Manu og de 11 vismennene som ble reddet av Vishnu i form av en enormt stor fisk. Hele episoden er selvfølgelig symbolsk.^{back}

3 Navnet på én av de 18 Puran (oppbevaringssteder for hinduistisk mytologi). Det er allerede blitt påpekt at i likhet med Mahabharat er disse skriftene også tilskrevet Maharashi Vyas.^{back}

rullende mot ham fra alle kanter. Vetteskremte fisker kastet seg opp av bølgene. Han pilte hit og dit for å redde seg. Solen, månen og himmelen med alle stjernebildene druknet i flodbølgen. I mellomtiden så han et Banyan-tre med et spedbarn et av bladene. Da barnet pustet inn, ble Markandeya trukket inn i ham med den innstrømmende luften, og der oppdaget han sitt eneboerhjem og solsystemet og hele universet levende og intakt. Like etter ble han slynget ut med utstrømmende luft. Da Markandeya Ji omsider åpnet øynene, befant han seg i trygghet på stolen i sitt eneboerhjem. Det han hadde sett, var bare en drøm, en visjon.

Det er åpenbart at vismannen fikk denne guddommelige, transcendentale visjon – denne intuitive opplevelsen, først etter tilbedelse gjennom utallige år. Det var en sansning av Sjelen hans. Alt det utvendige var det samme som før. Også dommedag er altså en begivenhet som avdekkes av Gud i yogiens hjerte. Når prosessen med tilbedelse kompletteres, opphører verdslige innflytelser, og bare Gud forblir i yogiens sinn. Det er dommedag. Denne oppløsningen er ikke et ytre fenomen. Den endelige dom er den uutsigelige tilstand med Sjelens sammensmeltning med Gud mens kroppen ennå eksisterer. Dette er noe som bare kan oppleves gjennom handling. Enten det er meg eller deg er vi ofre for villfarelse hvis vi bare dømmes med sinnet. Det er dette vi blir fortalt nå.

7. "Det finnes, O Dhananjay, ikke et eneste objekt utenom meg, og hele verden er knyttet til meg som perlene i et halsbånd."

Det finnes absolutt ikke noe annet enn Gud, og hele verden er knyttet til ham. Men det er ikke mulig å vite dette før man, slik det ble sagt i første vers i dette kapitlet, engasjerer seg i yog med total overgivelse til Gud og aldri før dette. Deltakelse i yog er en uomgjengelig nødvendighet.

मत्तः परतरं नान्यकिञ्चिदस्ति धनंजय ।

मयि सर्वमिदं सर्वमिदं प्रोतं सूत्रे मणिगणा इव ॥७॥

8. "O Arjun, jeg er det som gjør vann flytende, strålene i Solen og månen, den hellige stavelsen OM,⁴ verdens ekko (Shabd)⁵ i eteren, og jeg er også menneskeligheten i mennesker."

Gud er alt dette og all kunnskap, og hele visdommen i Ved er blitt beåndet av ham.⁶ Men han er også mye mer.

9. "Jeg er Jordens duft, flammene i ilden, Sjelen som gjør alle vesener levende og botsøvelsene til asketen."

Gud gjennomsyrrer hele universet, jord, ild, alle skapninger og til og med den strenge åndelige askesen som asketene praktiserer. Han har tilhold i hvert eneste atom.

10. "Siden jeg også er intellektet i kloke menn og storheten i herlige mennesker, da vit, O Arjun, at jeg er det evige kildevell for alle skapninger."

Gud er frøet som alle skapninger vokser fra. Dessuten –

11. "Jeg er, O de beste av Bharat, den uselviske kraft hos de sterke, og jeg er også håpet til de mektige og også deres styrke som er blottet for alt begjær."

Ønsker ikke alle i verden å ha styrke? Noen forsøker å skaffe seg styrke gjennom fysisk trening, andre ved å bygge opp arsenaler av kjernefysiske våpen. Men Krishn bekrefter at han er styrken som ligger hinsides begjær og tilknytning. Dette er sann styrke. Han er

रसोऽहमप्सु कौन्तेय प्रभास्मि शशिसूर्ययोः ।
प्रणवः सर्ववेदेषु शब्दः खे पौरुषं नृषु ॥८॥
पुण्यो गन्धः पृथिव्यां च तेजश्चामि विभावसौ ।
जीवनं सर्वभूतेषु तपश्चामि तपस्विषु ॥९॥
बीजं मां सर्वभूतानां विद्धि पार्थ सनातनम् ।
बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहम् ॥१०॥
बलं बलवतां चाहं कामरागविवर्जितम् ।
धर्माविरुद्धो भूतेषु कामोऽस्मि भरतर्षभ ॥११॥

4 Stavelsen OM, symbol på Gud, er hellig for hinduer. ^{back}

5 Kunnskap om Jeget og Den øverste ånd som er hinsides kraften i ord. ^{back}

6 Brihadarantak Upanishad: "De (Ved) er det Eviges åndedrag." ^{back}

også i alle skapninger aspirasjonen som er gunstig for dharm. Bare Gud er sann dharm. Den udødelige Sjæl som har alt i seg, er dharm. Og Gud er også trangen som ikke er skadelig for dharm. Krishn tilskyndet Arjun tidligere til å aspirere til erkjennelse av Gud. Alt begjær er forbudt, men lengsel etter å nå Gud er avgjørende viktig fordi vi ikke kan være tilbøyelig til tilbedelse når den ikke finnes. Denne hungeren etter Gud er også en gave fra Krishn.

12. "Og vit at selv om alle naturens egenskaper (tamas, rajas og sattwa) har sitt utspring i meg, har de ikke tilhold i meg, og jeg har ikke tilhold i dem."

Alle naturens egenskaper, uvitenhet, lidenskap og dyd, er født av Gud. Men han er ikke i dem, og de er ikke i ham. Han er ikke opplukt av dem, og de kan ikke komme inn i ham for han ikke er knyttet til dem og ikke besudlet av dem. Han må ikke få noe av naturen og dens egenskaper, og dermed kan de ikke besudle ham.

Men til tross for dette – når kroppens sult og tørst skyldes Sjelen, og selv om Sjelen er fullstendig likegyldig overfor mat og vann og selv om naturen oppstår av Gud, er han uberørt av dens egenskaper og aktiviteter.

13. "Siden hele verden er ført på villspor av følelser som kommer av de tre egenskapenes funksjon, er de ikke klar over min udødelige esses som ligger hinsides dem."

Blindet av følelser knyttet til funksjonsmåten til tamas, rajas og sattwa klarer ikke mennesker å fatte det uforgjengelige og den ene virkeligheten som er Gud – høyt hevet over naturens egenskaper. Derfor kan han ikke være kjent hvis det finnes den minste antydning til disse egenskapene. Så lenge disse egenskapene fyller den tilbedendes sinn, er hans ferd ufullstendig. Han må fortsette å gå. Han er fortsatt underveis.

ये चैव सात्त्विका भावा राजसास्तामसाश्च ये ।
मत्त एवेति तान्विद्धि न त्वहं तेषु ते मयि ॥१२ ॥
त्रिभिर्गुणमयैर्भावैरेभिः सर्वमिदं जगत् ।
मोहितं नाभिजानाति मामेभ्यः परमव्ययम् ॥१३ ॥

14. "Denne min guddommelige yog-maya med tre egenskaper er svært vanskelig å overvinne, men de som søker tilflukt i meg, kommer over illusjonen og oppnår frelse."

Guds himmelske maya, kraften som det empiriske univers har utviklet seg fra, er svært vanskelig å forstå, men de som alltid er engasjert i tilbedelse av Gud, tar seg trygt fram. Denne maya kalles guddommelig, men det betyr ikke at vi bør begynne å brenne røkelsespinner som en ærbødig ofring til den. Vi må aldri glemme at dette er noe vi må beseire for å komme videre.

15. "De uvitende og ukloke er de mest foraktelige av alle mennesker og de som gjør det onde, for når de er ført på villspor av maya og har demoniske kvaliteter, tilber de meg ikke.»

De som kontemplerer og tilber Gud, vet dette. Men likevel er det mange andre som ikke tilber. Mennesker med onde tilbøyeligheter og med en skjønnsomhet som er ranet av maya, de mest nedrige blant mennesker som er sunket ned i sanselighet og sinne, tilber ikke Gud. I det følgende verset henvender Krishn seg de tilbedende.

16. "Det finnes fire slag tilbedende. Først har vi de som utfører den forordnede handlingen fordi det vil skaffe dem fordeler. De utfører selvisk handling."

Så finnes det mennesker som vier seg til Gud fordi de vil bli frigjort fra sorg. Men andre tilbedende lengter etter å få en direkte sansning av Gud. Og til slutt har vi de kloke mennesker, de realiserte vismenn, som har kommet til stadiet der de har nådd det øverste mål.

दैवी ह्योषा गुणमयी मम माया दुरत्यता ।
मामेव ये प्रपद्यन्ते मायामेतां तरन्ति ते ॥१४॥
न मां दुष्कृतिनो मूढाः प्रपद्यन्ते नराधमाः ।
माययापहतज्ञाना आसुरं भावमाश्रिताः ॥१५॥
चतुर्विधा भजन्ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्जुन ।
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥१६॥

Materiell rikdom er midlet som opprettholder kroppen foruten alle dens relasjoner. Rikdom og tilfredsstillelse av ønsker sørger Gud først for. Krishn sier at han er den som skaffer midler, men ordene hans antyder mer enn dette. Den virkelig varige rikdom består av åndelige anskaffelser. Dette er den virkelige skatten.

Mens en tilbedende er travelt opptatt med skaffe seg materielle verdier, beveger Gud ham i retning av åndelige prestasjoner fordi han vet at åndelige meritter er menneskets egentlige rikdom, og at de som tilber ham ikke alltid vil være tilfredse med bare materielle anskaffelser. Derfor begynner han også å skjenke ham åndelig rikdom. Å gi belønninger i den timelige verden og yte støtte i den neste verden er begge deler Guds byrde. Ikke under noen omstendigheter unnlater han å belønne den tilbedende.

Så finnes det tilbedende med sorgtunge hjerter. Blant dem som tilber Gud, finnes det mennesker som ønsker å kjenne ham fullt ut. Også mennesker som har nådd kunnskap om Gud gjennom sansning, tilber ham. Ifølge Krishn er det altså fire mennesketyper som er hans hengivne tilbedere. Men av dem alle er det tilbederen med visdommen som skyldes sansning som er mest overlegen. Men det vesentlige punkt er at dette skarpsindige mennesket også er en tilbeder. Blant alle disse slagene –

17. "For det kloke mennesket med kunnskap og som tilber meg, den ene Gud med stødig kjærlighet og hengivelse, er jeg den kjæreste, og det samme er han for meg."

Av alle tilbedere elsker de Gud høyest som er blitt opplyst av sansning og som derfor forblir i ham med målrettet hengivelse. Denne følelsen blir gjengjeldt, for Gud eller også denne tilbederen mer enn noen annen. Dette kloke mennesket tilsvare Gud, og –

18. "Selv om de alle er generøse fordi de tilber meg med hengivelse, er det kloke, realiserte mennesker – tror jeg – identisk med meg, hans øverste mål."

तेषां ज्ञानी तित्ययुक्त एकभक्तिर्विशिष्यते ।

प्रियो हि ज्ञानिनोऽत्सर्थमह स च मम प्रियः ॥१७॥

उदाराः सर्व एवैते ज्ञानी त्वात्मैव मे मतम् ।

आस्थितः स हियुक्तात्मा मामेवानुत्तमां गतिम् ॥१८॥

Alle de fire typene tilbedere framstilles som generøse. Men hvilken nestekjærlighet har de vist? Har Gud nytte av en tilbeders hengivenhet? Gir de ham noe han ikke har? Selvfølgelig er svaret på alle disse spørsmålene et klart "nei". I virkeligheten er det bare Gud som er storsinnet. Han er alltid klar til å redde sjeler fra nedverdiggelse. Generøsitet er også en kvalitet ved dem som ikke vil besudle sin sjel. Her dreier det seg altså om gjensidig nestekjærlighet. Samtlige er både Gud og hans tilbedere generøse. Men ifølge Krishn er tilbederen som er skjenket kunnskap, identisk med ham fordi denne skjønnsomme tilbederen har tilhold i ham med den tro at han er hans øverste mål. Med andre ord, han er Gud – han er i ham. Det finnes ikke noe skille mellom Gud og ham. Den samme tanken understrekes på nytt i det neste verset:

19. "Denne store Sjæl er virkelig ytterst sjelden som tilber meg med kunnskapen, som er tilegnet etter mange fødsler, om at jeg (Vasudev) er den eneste virkelighet."

Den opplyste vismann som til sist velsignes med sansning etter å ha meditert i mange fødsler, påtar seg guddommelig tilbedelse i overbevisningen om at Krishn er alt. En slik vismann er mest sjelden. Han tilber ingen ytre entitet kalt Vasudev, men føler heller Guds nærvær i sitt eget Jeg. Dette er mannen med skjønnsomhet som Krishn også beskriver som en seer. Bare slike realiserste vismenn kan undervise menneskesamfunnet som er rundt dem. Disse seerne, som direkte har sanset virkeligheten, er ifølge Krishn de mest sjeldne. Alle mennesker burde altså tilbe Gud fordi det er han som gir åndelig herlighet foruten glede. Likevel tilber mennesker ikke ham. Dette paradokset forklares i det følgende verset.

20. "Drevet av egenskaper i sin natur trakter de som faller fra kunnskap etter verdslige gleder og etterligner rådende skikker. De tilber andre guder i stedet for den ene Gud."

बहूनां जन्मनामन्ते ज्ञानवान्मां प्रपद्यते ।
वासुदेवः सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभः ॥१९॥
कामैस्तैर्हृतज्ञानाः प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः ।
तं तं नियममास्थाय प्रकृत्या नियताः स्वया ॥२०॥

Uvitende mennesker er blottet for skjønnsomhet fordi de trakter etter sanselige gleder, og de klarer ikke å se den opplyste vismann. Den dyktige lærer og Gud har alene virkelig verdi. Drevet av sin natur eller snarere av sine meritter (sanskar) som de har prestert og lagret gjennom mange liv, tyr de til aktuelle trosoppfatninger i tiden og praksiser og hengir seg til tilbedelse av andre guder. Her, for første gang, nevner Geeta andre guder.

21. "Det er jeg som skjenker troens stødighet til begjærlige tilbedere ifølge naturen til gudene de tilber."

Det er Gud som gir videre kvaliteten urokkelig fasthet til tilbedere som hengir seg til andre guder fordi de ønsker seg materielle belønninger. Det er Gud som gjør troen på andre guder stødig. Hvis guder virkelig hadde eksistert, ville denne oppgaven ha vært utført av disse entitetene selv. Men siden de bare er en myte, er det Gud som må gjøre de tilbedendes tro på dem fast og sterk.

22. "Når den tilbedende har denne styrkede troen, hengir han seg til den valgte guddommen med hengivelse og oppnår på denne måten utvilsomt gleden ved de ønskede nytelsene som også er fastsatt ved mine lover."

Fylt av en tro som er styrket av Gud hengir den begjærfulle tilbedende seg med fornyet kraft til tilbedelsen av uverdige guder, men overraskende nok blir også han belønnet med den ønskede tilfredsstillelsen. Men denne tilfredsstillelsen er også en gave fra Gud. Gud er altså den som gir glede ved verdslige nytelser. Simple gleder og ikke guddommelig lyksalighet er belønningen for dem som tilber andre guder for å få tilfredsstilt sine ønsker. Men på en måte belønnes de. Det ser altså ut til at det ikke er noe galt i i denne formen for tilbedelse. Men dette er hva Krishn har å si om spørsmålet:

यो यो यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति ।
तस्य तस्याचलां श्रद्धां तामेव विदधाम्यहम् ॥२१॥
स तथा श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते ।
लभते च ततः कामान्मयैव विहितान्हि तान् ॥२२॥

23. "Men belønningen for disse villfarne menneskene er endelig fordi de bare når fram til gudene de tilber, mens mennesket som tilber meg, uansett hvordan han gjør det, realiserer meg."

Prisene som vinnes av disse uvitende menneskene, er forgjengelige. De har ingen bestandighet fordi de er verdslige gleder som har en begynnelse og en slutt.

Gledene vi har hos oss i dag, glir bort fra oss i morgen. Mennesker som tilber andre guder, skaffer seg en makt som i seg selv er forgjengelig. Hele verden, fra det guddommelige nivå til de aller laveste skapningers nivå, er foranderlig og underkastet død. Men mennesket som tilber Gud, når fram til ham og dermed den uutsigelig fred som synker inn i Sjelen etter foreningen med Gud.

Yogeshwar Krishn hadde tidligere formant Arjun om å hjelpe fram guder ved å iakttå yagya. Velstand hoper seg opp når disse rikdommene økes og styrkes. Og til slutt, etter en gradvis prosess, oppnås sansning og den øverste fred. I denne sammenhengen står "guder" for fromhetskrefter som gjør at Guds guddommelighet sikres. Disse gudelige impulsene som må hjelpes fram, er midlet til frelse, og deres 24 attributter er listet opp i kapittel 16.

Rettskaffenheten som samler fromheten til Gud i den tilbedendes hjerte, kalles "gud". Det var utgangspunktet noe innvendig, men etter hvert som tiden gikk, begynte folk å visualisere disse kvalitetene i håndgripelige former. Idoler ble på denne måten skapt, karkand² ble utarbeidet og sannheten ble tapt av syne. Krishn har forsøkt å imøtegå misoppfatningen om guder og gudinner i versene 20-23 i dette kapitlet. Når han nevner "andre guder" for første gang her i Geeta, har han med ettertrykk sagt at de ikke eksisterer. Hver gang troen vakler og blir svak, er det han som støtter den og gjør den fast, og det er også han som gir belønninger for denne troen. Men disse

अन्तवत्तु फलं तेषां तद्रवत्यल्पमेधसाम् ।
देवान्देवयज्ञो यान्ति मद्रक्ता यान्ति मामपि ॥२३॥

7 En del av seksjonen i Ved som dreier seg om seremonielle handlinger og offerriter. ^{back}

belønningene er endelige og forgjengelige. Fruktar ødelegges, guder ødelegges og de som tilber disse gudene, ødelegges også. Det er altså bare de uvitende uten skjønnsomhet som tilber andre guder. Senere går Krishn så langt at han bekrefter at slik tilbedelse er ugudelighet. (9.23)

24. "Med lite visdom og blind for det faktum at jeg er plettfri og hinsides sinn og sanser, betrakter mennesker min manifestasjon som en fysisk inkarnasjon."

Det finnes ikke noe slikt som guder og deres belønninger, for deres tilbedelse er kortvarig. Til tross for alt dette er ikke alle mennesker Gud hengiven. Det er slik fordi mennesker som mangler skjønnsomhet, noe vi så i det siste verset, er bare i utilstrekkelig grad klar over Guds perfektjon og storslagenhet. Det er av denne grunn at de antar at den ikke-manifesterte Gud antar menneskeform. Med andre ord, Krishn var en yogi i et menneskes legeme, i sannhet en Yogeshwar, en yogs Herre. Den som selv er yogi og som har evnen til å gi videre yog til andre, kalles en Yogeshwar, en dyktig lærer. Med den rette formen for tilbedelse og med gradvis raffinement kan også vismenn forbli i denne tilstanden. Selv om de har menneskekropp, forblir de til slutt i den formløse, ikke-manifesterte Gud. Men uvitende mennesker betrakter dem likevel som vanlige mennesker. Hvordan kan de være Gud, tenker disse menneskene, når de ble født akkurat som dem? De kan knapt nok klandres for dette, for deres villfarne sinn ser bare den ytre form uansett hvor de retter blikket. Yogeshwar Krishn forklarer nå hvorfor de ikke makter å se Ånden som finnes i den fysiske kropp.

25. "Skjult bak min yog-maya sanses jeg ikke av alle, og denne uvitende mann kjenner meg ikke, den uforanderlige Gud uten fødsel."

For et vanlig menneske, maya, er kraften Gud bruker for å utvikle det fysiske univers, som en tykk skjerm der Gud er fullstendig skjult.

अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं मन्यन्ते मामबुद्धयः ।
परं भावमजानन्तो ममाव्ययमनुत्तमम् ॥२४॥
नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमायासमावृतः ।
मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मामजमव्ययम् ॥२५॥

Bak denne yog-maya eller praktisering av yog finnes et annet teppe. Det er bare med ustanselig og lang yog-praksis at den tilbedende når kulminasjonspunktet for yog der den skjulte Gud sanses. Yogeshwar Krishn sier at han er skjult av sin yog-maya, og bare de som har sikret yog, kan kjenne ham. Siden han ikke er manifest for alle, kjenner det uvitende og ukloke mennesket ham ikke – den uten fødsel (som ikke skal bli født igjen), den evige (som ikke kan ødelegges) og den ikke-manifesterte (som ikke skal bli manifest igjen). Arjun betraktet Krishn til å begynne med som bare enda en dødelig. Men etter at han er opplyst og hans syn utvidet, begynner han å tigge og bønnfalle. Det er stort sett bare så altfor sant at vi ikke er bedre enn blinde mennesker når det gjelder å erkjenne den ikke-manifesterte Sjelen til vismenn og store menn.

26. "Jeg kjenner, O Arjun, alle vesener som har vært (eller vil være) i fortid, nåtid og framtid, men ingen kjenner meg (uten sann hengivelse)."

Grunnen til at det er slik, forklares i det neste verset:

27. "Alle vesener i verden havner i uvitenhet, O Bharat, på grunn av motsetningene mellom tilknytning og frastøting, og mellom lykke og sorg."

Alle mennesker er ofre for villfarelse på grunn av de endeløse dualitetene i den materielle natur og kjenner dermed ikke Gud (Krishn). Innebærer dette at ingen kan kjenne ham? Krishn sier det slik:

28. "Men de som tilber meg på alle måter, er uselvisk engasjert i gode gjerninger, uten synd og villfarelse, hever seg over konflikter mellom tilknytning og frastøting og har fast besluttsomhet."

Utøverne av dydige handlinger er blottet for ondskap og motstridende lidenskaper, og disse handlingene som bringer

वेदाहं समतीतानि वर्तमानानि चार्जुन ।
भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन ॥२६॥
इच्छाद्वेषसमुत्थेन द्वंद्वमोहेन भारत ।
सर्वभूतानि संमोहं सर्गे यान्ति परंतप ॥२७॥
येषां त्वन्तगतं पापं जनानां पुण्यकर्मणाम् ।
ते द्वन्द्वमोहनिर्मुक्ता भजन्ते मां दृढव्रताः ॥२८॥

jordelivet – med fødsel og død – til en endelig slutt og som noen ganger er beskrevet som verdig handling, forordnet handling og yagyas gjerning, tilber og forguder ham for å oppnå forsoning.

Her er det hevet over enhver tvil at veien til erkjennelsen av Gud ifølge Krishn bare går gjennom en dyktig lærer. Den som utfører den forordnede oppgaven under veiledning av en slik velgjører, når mesterskap i åndelig kapasitet foruten perfekt handling. Dette blir ytterligere belyst i de følgende versene.

28. "Bare de som streber etter frigjøring fra syklusen fødsel og død ved å finne ly hos meg, klarer å kjenne Gud, få åndelig visdom og all handling."

Kunnskap om Gud, om slektskapet mellom den individuelle og den universelle sjel og all handling, forbereder et menneske åndelig til å søke tilflukt i Gud og søke den endelige frigjøring. I tillegg til dette –

30. "De som kjenner meg som den ledende ånd i alle vesener (adhibhut) og guder (adhidaiv) og i yagya (adhiyagya) og hvis sinn er festet ved meg, kjenner meg til slutt."

Mennesker som kjenner Krishn, kjenner også Den øverste ånd som besjeler alle vesener, alle guder og yagya. De hvis sinn er absorbert i ham, kjenner Gud i Krishn, forblir hos ham og holder seg til ham for bestandig. I versene 26-27 har Krishn sagt at mennesker ikke kjenner ham fordi de er uvitende. Men de som har forhåpninger om å bli kvitt villfarelser, kjenner ham i Gud, legemliggjørelsen av perfeksjon, identiteten mellom ham og den individuelle Sjel foruten det materielle univers og perfekt handling: kort sagt, Åndens plettfrie natur som har tilhold i alle vesener, guder og yagya. Kilden til alt dette er en seer: en som har erkjent sannheten. Det er altså ikke slik at denne bevisstheten er umulig å skaffe seg.

जरामरणमोक्षाय मामाश्रित्य यतन्ति ये ।
ते ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नमध्यात्मं कर्म चाखिलम् ॥२९॥
साधिभूताधिदैवं मां साधियज्ञं च ये विदुः ।
प्रयाणकालेऽपि च मां ते विदुर्युक्तचेतसः ॥३०॥

Det finnes en fastsatt vei, og ved å følge den kan et menneske håpe på å besitte denne perfekte kunnskap.

Yogeshwar Krish har sagt i dette kapitlet at de som overgir seg til ham og praktiserer uselvisk handling, kjenner ham perfekt. Men knapt nok ett av tusen forsøk på å kjenne ham har lyktes, og knapt nok én av dem som forsøker, kjenner ham egentlig. Den tilbedende som har hatt direkte sansning av ham, kjenner ham ikke som et korporlig legeme – en stofflig klump – med som den altgjennomtrengende ånd. Den åttefoldige natur er hans lavere, livløse natur. Men dypene gjennomstrømmes av Ånden som er hans bevisste natur. Alle vesener oppstår av forbindelsen mellom disse to naturene. Krishn er roten til all skapning. Det er han som har skapt både lysets stråleglans og menneskers tapperhet. Han er den uselviske mandighet hos den sterke og han er også den hellige forhåpning hos hans hengivne. Alt begjær er forbudt, men Arjun blir fortalt at han skal rendyrke ønsket om å erkjenne ham. At denne ene, verdifulle trang dukker opp, er også en velsignelse fra ham. Begjæret som skal forenes med Gud, er det eneste begjæret som er i tråd med dharmens essens.

Krishn har videre sagt at uvitende og ukloke mennesker ikke tilber ham fordi han fortøner seg som bare en vanlig dødelig fordi han er skjult bak sin yog-maya. Det er først ved kontinuerlig meditasjon at søkende kan trenge gjennom maya-skyen og få kjennskap til den ikke-manifesterte essens av hans fysiske inkarnasjon. Ingen kan kjenne ham uten dette.

Han har fire typer hengivne, de som trakter etter belønninger, de urolige, mennesker som ønsker å kjenne ham og mennesker med kunnskap. Den kloke vismann som omsider velsignes med sansning etter å ha praktisert meditasjon gjennom en rekke fødsler, blir ett med Krishn. Med andre ord, det er bare ved meditasjon gjennom en rekke liv at Gud kan nås. Men mennesker som lider av tilknytning og aversjon, kan aldri kjenne ham. På den annen side, de som utfører forordnet handling (som er tilbedelse) i en tilstand av frihet fra villfarelsene ved verdslig tiltrekning og frastøting og som er flittig

engasjert i kontemplasjon for å bli frigjort fra dødelighet, kjenner ham perfekt. De kjenner ham sammen med den altgjennomtrengende Gud, perfekt handling, adhyatm, adhidaiv og yagya.

De forblir i ham og husker ham til slutt slik at de aldri mister hans hukommelse deretter. Kapitlet kan derfor oppsummeres som en samtale om den perfekte kunnskap om Gud eller det vi kan kalle "ubesmittet kunnskap."

Slik slutter det syvende kapittel i Upanishad til Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskap om Den øverste ånd, yogs vitenskap og dialogen mellom Krishn og Arjun med tittelen: "Samagr Gyan" eller "Ubesmittet kunnskap."

Slik slutter Swami Adgadanands fortolkning av syvende kapittel i Shreemad Bhagwad Geeta i "Yatharath Geeta"

HARI OM TAT SAT